

Jaroslav Najbert, Odsun Němců z Poličska 1945-1947

Divoký odsun Němců z Československa byl velkou tragédií, píše Jaroslav Najbert. Dokazuje to i ve své bakalářské práci Odsun Němců z Poličska 1945-1947. Šlo mu v ní především o důkladné poznání hlavních údajů týkajících se realizace jak odsunu divokého, tak následného, „postpostupimského“. Divoký odsun je proto zkoumán od přípravy k provedení a důsledkům. Realizován byl brutálně jako celek, obecnou brutalitu ještě někde zvýraznily sadistické excesy. Organizovaný odsun měl i na Poličsku spořádanější průběh, i když podstatou byl také tregédií. Přesněji vyvrcholením jedné novodobé tragédie, jejíž počátky nacházíme už v 19.století a rozhodující díl v letech 1938-1945. Triumf Henleinovy strany – díl tohoto dílu – nebyl však jen důsledkem prožitku hospodářské krize a „pocitu přehlížení ze strany českých orgánů“, jak píše J.Najbert, ale měl další a ještě závažnější motivy a příčiny. Plynuly především z dlouhodobého sudetoněmeckého „velkoněmectví“.

Bakalářská práce byla připravována velmi odpovědně a na jejím znění a vyznění je to znát. Autor shromáždil rozsáhlou dokumentaci, zná dobře literaturu, vyslechl pamětníky (hlavně pamětnice). Jejich svědectví se však do textu zřetelněji nepromítají, stálo by za to v úvodu charakterizovat jejich obsah a zaměření. Část možné české dokumentace zůstala zatím nedostupná, je naděje, že se k ní J.Najbert časem vrátí a využije ji. Pak bude vhodné text i pojetím a stylisticky propracovat. V této podobě je více rekonstrukcí organizačních stránek odsunu. Byl to určitě pracné a je to velmi užitečné, nenahraditelný základ historiografického zpracování a výkladu. Oceňuji tento výsledek, včetně způsobu jeho podání, který je věcný, ale ne strohý, průkazný, ale ne vemlouvavý. Propracování může jednat směřovat k rozvinutí okolností, chování, motivů, pocitů lidí, kteří byli – na obou stranách – účastníky odsunového dramatu. Nebude to ani trochu snadné, myslím však, že vyprávající historik to zvládne. Bude se muset někdy „podívat za prameny“ a přitom stále myslet na otázku proč? Proč kladené politice i určitým jedincům. Za nejméně nepovažují rozřídění kapitol do minikapitolek. Až příliš to připomíná „úřední zprávu“, neslouží to vnitřním vazbám a celosti textu. Historiografie je také literatura a zpracovávané téma si toto vědomí navýsost zaslouží.

Bakalářská práce Jaroslava Najberta Odsun Němců z Poličska 1945-1947 je zdařilá, závažná, odpovědně připravená. Zpracováním zvoleného tématu obohacuje historiografii nejen regionální.

Robert Kvaček

Hodnocení: Výborně

Prof.PhDr.Robert Kvaček, CSc.